

הסכם עם איראן אינו מציאות מוגמרת, למרות הצהרת טראמפ

16.05.2025 | ד"ר יוסי מנשרוף written by

הגם שטראמפ הצהיר (בחמישי) בקטר שארצו מתקרבת מאוד להשגת הסכם גרעין עם איראן, ספק אם הסכם אכן יושג בקרוב. ניתן לזהות, מעצם התבטאויותיהם של טראמפ ושליחו למו"מ, ויטקוף, שהעמדה האמריקאית במו"מ עדיין לא נקבעה סופית. כך למשל, בנאומו (ברביעי) בפסגת מנהיגי מדינות המפרץ בריאד הוסיף טראמפ כי כדי שהסכם יושג איראן חייבת שלא להחזיק בנשק גרעיני אלא חייבת גם להפסיק לתמוך בטרור. איראן מצדה הבהירה (בחמישי), באמצעות עלי שמח'אני יועצו הבכיר של ח'אמנהאי, שבמסגרת הסכם היא מוכנה אומנם להתחייב שלעולם לא תייצר נשק גרעיני, ו"להיפטר ממלאי האורניום המועשר שלה", אך היא מתעקשת להעשיר אורניום בשטחה, הגם שרק לרמות הנמוכות הנדרשות לשימוש אזרחי, ותאפשר לפקחים בינ"ל להשגיח על כך. ויטקוף מצדו, הצהיר בימים האחרונים שארה"ב תובעת מאיראן שלא להעשיר בשטחה ולכן כלל לא ברור לפי שעה האם ארה"ב מוכנה לדרישת הסף האיראנית הזו, שעל פיה יקום ויפול דבר. עם זאת, נראה שחלה התקדמות במו"מ, כאשר דווח שלראשונה מאז החל, העבירה וושינגטון לטהראן לאחרונה הצעה רשמית בכתב.

אלא שבינתיים מכונת הטרור שהקימה איראן בשקידה בעשורים האחרונים מחייבת את ישראל לפעולה מיידית. כך, לצד מאמצייה להגביר את התיאום עם ארה"ב למול המו"מ עם איראן, ישראל חייבת לשנות את כללי המשחק בעקבות הירי העקבי מצד החות'ים מאז סיום הפסקת האש בעזה. נראה שהירי המוצלח לנתב"ג, שהצליחה לחולל פגיעה משמעותית בפעילות הנמל באמצעות ביטול טיסות מצד חברות זרות רבות, מדגיש את חומרת האיום מצד החות'ים ואיראן. לכן, מוטב לישראל לאיים שבתגובה לשיגור הבא מצד החות'ים היא תתקוף את איראן (בין איראן גופא או נכס איראני בזירה התימנית). כך היא תוכל לגבות מאיראן מחיר על החסות המקיפה שהיא מעניקה במשך שנים לטרור החות'י, תוך שהיא מנצלת את החולשה בה מצויה איראן כעת.

איראן מצדה, מפגינה את השתוקקותה להגיע להסכם גרעין שיסיר מעל תוכנית הגרעין שלה את עננת האיום הצבאי ויסייע לשקם את כלכלתה, כפי שהשתקף בין היתר בהצהרת בכיר שמרני (יום שני) שטהראן מוכנה לחתום על הסכם "מחר בבוקר" אם ח'אמנהאי יחליט על כך. ייתכן שבמסגרת זאת מתקיים ביקורו של מפקד כח קדס, אסמאעיל קאא'ני, בבגדאד, והוא מבקש מראשי מערך השלוחים האיראני בעיראק שלא להסלים מול האמריקאים כדי לא לחבל במו"מ. לצד זאת, אפשר שהוא מבקש לתאם עם מערך השלוחים את הפעילות נגד ארה"ב וישראל, בתרחיש שבו המו"מ ייכשל ואיראן תותקף.

פורסם בישראל היום, בתאריך 16.05.2025.